

ब्रेन ट्युमर - विषयी महत्वाचे

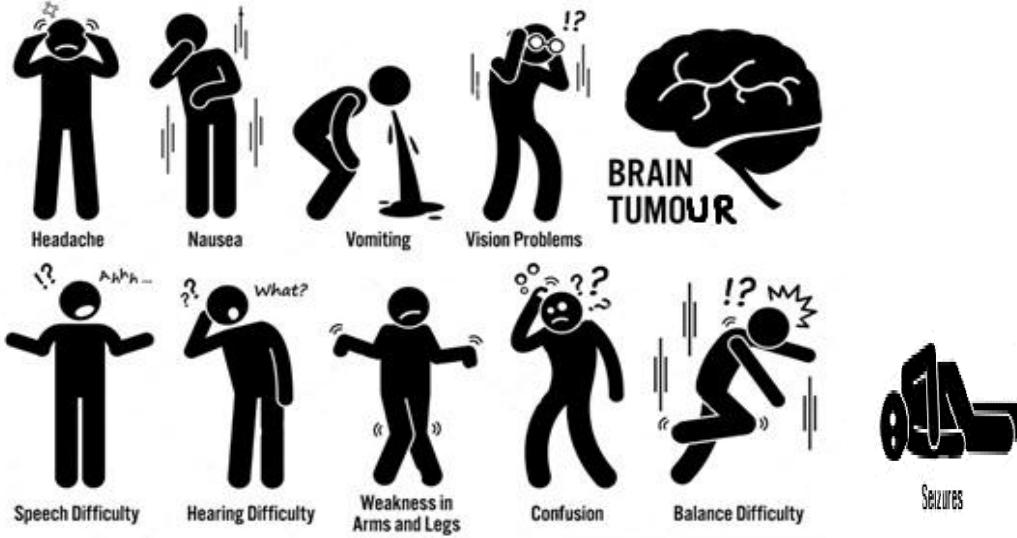
JUNE 8
World Brain
Tumour Day

ब्रेन ट्युमर (मेंदूतील अर्बुद) म्हणजे काय ?

ब्रेन ट्युमर म्हणजे मेंदूतील पेशींची अनियमित अनयंत्रित वाढ झपाट्याने होणे ही वाढ कर्करोगामुळे होऊ शकते किंवा कर्करोग नसलेली ही होऊ शकते.

- कर्करोग नसलेले ट्युमर हे कमी क्षमतेचे असतात (पातळी 1 किंवा 2) म्हणजेच त्यांची वाढ हळूहळू होते आणि उपचारानंतर पुन्हा होण्याची शक्यता कमी असते.
- कर्करोग असलेले ट्युमर हे वरच्या पातळीचे (पातळी 3 किंवा 4) असतात आणि मेंदूत उद्धावतात(प्राथमिक ट्यूमर्स) किंवा इतर ठिकाणाहून मेंदूत पसरतात. (सेकंडरी ट्यूमर्स) हे ट्युमर उपचारानंतरही पुन्हा उदभवू शकतात.

ब्रेनट्युमर ची लक्षणे काय आहेत ?

- डोकेदुखी
- मळमळ
- उलट्या
- दृष्टीबाबत समस्या
- बोलतांना समस्या
- ऐकण्यात समस्या
- हातापायात थकवा
- गोंधळलेपणा
- तोल संभाळण्यात समस्या
- आकडी येणे

ब्रेनट्युमर होण्याची मुख्य कारणे-

- लहान मुले व वृद्धामध्ये जास्त प्रमाणात आढळतो .
- रासायनिक पदार्थ जंतुनाशके, तेल उत्पादने, रबर आणि व्हिनाईल क्लोराईड यांच्या सतत संपर्कात असणे.
- संसर्गजन्य आजार उद्धावण्याची परिस्थिती विषाणू आणि अॅलर्जेनचा संपर्क
- विद्युत चुंबकीय क्षेत्रात वावर
- अनुवंशिकता
- किरणोत्सारमुळे उदभव
- डोक्यास दुखापत आणि आकडी

ब्रेनटयुमर चे निदान कसे करतात ?

- मेंदूच्या चाचण्या- यामध्ये मेंदूचे कार्य कसे सुरु आहे हे तपासले जाते. या चाचण्याची नावे म्हणजे न्युरो साईन्स न्युरो चेक्स किंवा न्युरो स्टेटस विद्यार्थी प्रकाशास व आठवणीस कसा प्रतिसाद देतात आणि किती सहजपणे ऊठू शकतात हे तपासतील.
- सीटी स्कॅन किंवा एमआरआयमध्ये टयुमरचा आकार व स्थान समजू शकते.
- पेटस्कॅन (Position Emission Tomography) या चाचणीत ट्रेसरच्या सहाय्याने मेंदूत झालेल्या जखमा किंवा आजार जसे टयुमर दिसतात.
- उतीचे नमुने तपासणीसाठी घेतात.(biopsy)
- इलेक्ट्रॉनसेफॅलोग्राफी (EEG)

ब्रेन टयुमरवर उपचार कसे करावे ?

- ✓ **शस्त्रक्रिया-**
शस्त्रक्रियेने टयुमर व त्याच्या आजूबाजूच्या काही पेशी काढून टाकल्या जातात. हा सर्वात पहिला उपचार असून कमी पातळीवरील टयुमर साठी शस्त्रक्रिया हाच उपचार आहे.
- ✓ **किमोथेरपी -**
किमोथेरपीमध्ये औषधांच्या सहाय्याने कर्करोगाच्या पेशी नष्ट करून कर्करोगाच्या पेशींची वाढ व विभाजन रोखले जाते. शस्त्रक्रियेनंतरही उर्वरित कर्करोगाच्या पेशींचा नाश करणे हा किमोथेरपीचा उद्देश असतो, तसेच टयुमरची वाढ रोखणे व लक्षणे कमी करणे हा ही असतो.
- ✓ **रेडिएशन थेरपी-**
रेडिएशन थेरपी म्हणजे उच्च तापमानाच्या एक्स रे किंवा इतर पदार्थांच्या सहाय्याने कॅन्सर पेशींचा नाश करणे. टयुमरची वाढ थांबवण्यासाठी डॉक्टर रेडिएशन थेरपीचा वापर करू शकतात. ही शस्त्रक्रियेनंतर आणि शक्यतो किमोथेरपी बरोबरच केली जाते.
- ✓ **टार्गेटेड थेरपी -**
टार्गेटेड थेरपी मध्ये टयुमरचे विशिष्ट गुणसुत्र प्रथिने किंवा उतीबरोबरची परिस्थिती की ज्यामुळे कॅन्सरची वाढ आणि पोषण होऊ शकते याचा भाग काढला जातो. या उपचारात टयुमरची वाढ थांबविली जाते आणि टयुमरच्या पेशी पसरणार नाहीत याची काळजी घेतली जाते . त्यामुळे सशक्त पेशींचे नुकसान कमी होते.
- ✓ **स्टेरॉईड औषधे-** डोके आणि शरीरावरील सूज कमी करतात.
- ✓ **अँटी कन्व्हलजंट औषधे -** आकडी कमी करतात किंवा थांबवितात.
- ✓ **रक्त पातळ करणारी औषधे -** रक्ताची गुठळी होऊ देत नाही, रक्त पातळ करणा-या औषधांमुळे रक्तस्राव किंवा बारीक रक्तवाहिन्या फुटल्यामुळे त्वचेखाली रक्तस्राव होऊ शकतो.
- ✓ **अल्टरनेटींग इलेक्ट्रीक फिल्ड थेरपी (टयुमर ट्रीटींग फिल्ड्स) -** पुन्हा पुन्हा येणा-या मेंदूतील कॅन्सरग्रस्त पेशींवर उपचार करण्यासाठी वापरले जाणारे हे एक बाह्य उपकरण आहे. यांच्या सहाय्याने टयुमरची वाढ आणि प्रसार करणा-या पेशींच्या भागास प्रतिरोध होतो.

संदर्भ

- www.nhs.uk
- www.cancer.net
- Micromedex care note